

కృష్ణ యజుర్వేదీయ తైత్తిరీయ సంహితా

॥ అథ తృతీయ కాణ్డే పంచమః ప్రశ్నః॥

హరిః ఓమ్॥ పూర్ణా పశ్చాదుత పూర్ణా పురస్తాదున్మధ్యతః పౌర్ణమాసీ జిగాయ తస్యాం
దేవా అధి సంవసన్త ఉత్తమే నాక ఇహ మాదయన్తామ్॥ యత్తే దేవా
అదధుర్భాగధేయమమావాస్యే సంవసన్తో మహిత్యా సా నో యజ్ఞం పిప్పహి విశ్వవారే
రయిం నో ధేహి సుభగే సువీరమ్॥ నివేశనీ సజ్గమనీ వసూనాం విశ్వా రూపాణి
వసూన్యావేశయన్తీ సహస్రపోషగ్ం సుభగా రరాణా సా న ఆ గన్వర్చసా [౧] సంవిదానా॥
అగ్నిషోమౌ ప్రథమౌ వీర్యేణ వసూన్పుద్రానాదిత్యానిహ జిన్వతమ్ మాధ్యగ్ం హి
పౌర్ణమాసం జషేథాం బ్రహ్మణా వృద్ధౌ సుకృతేన సాతావథాఽస్మభ్యగ్ం సహవీరాగ్ం రయిం
ని యచ్ఛతమ్॥ ఆదిత్యాశ్చాఽఙ్గిరసశ్చాఽగ్నినాఽదధత తే దర్శపూర్ణమాసా
ప్రైప్సన్తేషామఙ్గిరసాం నిరుప్తగ్ం హవిరాసీదథాఽఽదిత్యా ఏతౌ
హోమావపశ్యన్తావజుహవుస్తతో వై తే దర్శపూర్ణమాసా [౨] పూర్వ ఆలభన్త
దర్శపూర్ణమాసావాలభమాన ఏతౌ హోమౌ పురస్తాజ్జహుయాథ్సక్షాదేవ
దర్శపూర్ణమాసావా లభతే బ్రహ్మవాదినో వదన్తి స త్వై దర్శపూర్ణమాసావా లభేత య
ఏనయోరనులోమం చ ప్రతిలోమం చ విద్యాదిత్యిమావాస్యాయా ఊర్ధ్వం తదనులోమం
పౌర్ణమాస్యై ప్రతీచీనం తత్ప్రతిలోమం యత్పౌర్ణమాసీం పూర్వామాలభేత
ప్రతిలోమమేనావా లభేతాఽముమపక్షీయమాణమన్వప [౩] క్షీయేత సారస్వతౌ హోమౌ
పురస్తాజ్జహుయాదమావాస్యా వై సరస్వత్యనులోమమేవైనావా
లభతేఽముమాప్యాయమానమన్వా ప్యాయత ఆగ్నావైష్టవమేకాదశకపాలం
పురస్తాన్నిర్వపేథసరస్వత్యై చరుగ్ం సరస్వతే ద్వాదశకపాలం యదాగ్నీయో భవత్యగ్నిర్వై

య॒జ్ఞము॒ఖం య॒జ్ఞము॒ఖమే॒వర్ధి॑ం పు॒రస్తా॑ద్ధ॒త్తే య॒ద్వైష్ణ॑వో భ॒వతి॑ య॒జ్ఞో వై
విష్ణు॑ర్య॒జ్ఞమే॒వార॑భ్య పు తను॑తే సర॑స్వత్యై చ॒రుర్భ॑వతి సర॑స్వతే
ద్వాద॑శకపా॒లోఽమా॒వాస్యా వై సర॑స్వతీ పూ॒ర్ణమా॒సః సర॑స్వా॒న్తావే॒వ సాక్షా॑దా రభ॑త
ఋ॒ధ్నోత్యా॑భ్యాం ద్వాద॑శకపా॒లః సర॑స్వతీ భ॒వతి మి॑ధున॒త్వాయ॒ ప్రజా॑త్యై మి॑ధునౌ గా॒వౌ
దక్షి॑ణా సమృ॒ద్ధ్యై॥[౪]

వర్చ॑సా వై తే దర్శ॑పూర్ణమాసావప తను॑తే సర॑స్వత్యై పశ్చ॑విగ్ంశతిశ్చ ||3.5.1||

ఋ॒షయా॑ వా ఇ॒న్త్రం ప్ర॒త్యక్ష॑ం నా॒పశ్య॑న్తం వసి॑ష్ఠః ప్ర॒త్యక్ష॑మపశ్య॒థోఽబ్ర॑వీద్బ్రా॒హ్మణం॑ తే
వక్ష్యా॑మి యథా త్వత్పు॒రోహి॑తాః ప్ర॒జాః ప్ర॒జని॑ష్యన్తే॒థ మే॒తరే॑భ్య ఋ॒షిభ్యో॑ మా ప్ర వో॒చ
ఇతి॑ తస్మా ఏ॒తాన్థోమ॑భాగానబ్రవీ॒త్తతో వసి॑ష్ఠపు॒రోహి॑తాః ప్ర॒జాః ప్రా॒జాయ॑న్త
తస్మాద్వా॒సిష్ఠో బ్ర॒హ్మ కార్యః॑ పై॒వ జాయ॑తే ర॒శ్మిరసి॑ క్షయా॒య త్వా క్ష॑యం జి॒న్వే- [౫]
త్యాహ॑ దే॒వా వై క్షయా॑ దే॒వేభ్య॑ ఏ॒వ య॒జ్ఞం ప్రా॒కహ॑ ప్రే॒తిరసి॑ ధర్మా॒య త్వా ధర్మం॑
జి॒న్వేత్యా॑హ మను॒ష్యా వై ధర్మో॑ మను॒ష్యేభ్య॑ ఏ॒వ య॒జ్ఞం ప్రా॒కహా॑న్వీ॒తిరసి॑ ది॒వే త్వా
ది॒వం జి॒న్వేత్యా॑హై॒భ్య ఏ॒వ లో॒కేభ్యో॑ య॒జ్ఞం ప్రా॒కహ॑ వి॒ష్టం భో॑కసి వృ॒ష్ట్యై త్వా వృ॒ష్టిం
జి॒న్వేత్యా॑హ వృ॒ష్టిమే॒వాక॑వ [౬] రు॒న్ధే ప్ర॒వాక॑స్యను॒వాక॑సీత్యాహ మి॑ధున॒త్వాయో॒శిగసి॑
వసు॑భ్యస్తా॒ వసూ॑శ్శి॒న్వేత్యా॑హా॒క్షౌ వస॑వ ఏ॒కాద॑శ రుద్రా ద్వాద॑శా॒కది॒త్యా ఏ॒తావ॑న్తో వై
దే॒వాస్తే॑భ్య ఏ॒వ య॒జ్ఞం ప్రా॒కహా॑జో॒కసి పి॒తృభ్య॑స్తా॒ పిత॑రాశ్శి॒న్వేత్యా॑హ దే॒వానే॑వ
పి॒తృన॑ను సం తనో॒తి తన్తు॑రసి ప్ర॒జాభ్య॑స్తా॒ ప్రజా॑ జి॒న్వే- [౭] త్యా॑హ పి॒తృనే॑వ ప్ర॒జా
అను॑ సం తనో॒తి పు॒తనా॑షాడసి ప॒శుభ్య॑స్తా॒ పశూ॑శ్శి॒న్వేత్యా॑హ ప్ర॒జా ఏ॒వ ప॒శూన॑ను సం
తనో॒తి రే॒వద॑స్యో॒షధీ॑భ్యస్తా॒షధీ॑ర్జి॒న్వేత్యా॑హా॒షధీ॑ష్వే॒వ ప॒శూన్పు॑తి ప్లా॒పయ॑త్యభి॒జిద॑సి
యు॒క్తగ్రా॑పే॒న్త్రాయ॑ త్వే॒న్త్రం జి॒న్వేత్యా॑హాభి॒జిత్వా॑ అధి॒పతి॑రసి ప్రా॒ణాయ॑ త్వా ప్రా॒ణం [౮]
జి॒న్వేత్యా॑హ ప్ర॒జాస్వే॑వ ప్రా॒ణాన్ద॑ధాతి త్రి॒వుద॑సి ప్ర॒వుద॑సీత్యాహ మి॑ధున॒త్వాయ॑

స॒గ్ం॒రో॒హో॒ఽసి నీ॒రో॒హో॒ఽసీ॒త్యా॒హ ప్ర॒జా॒త్యై వ॒సు॒కోఽసి వే॒షశ్రి॒రసి వ॒స్య॒ష్టిర॒సీ॒త్యా॒హ
ప్ర॒తి॒ష్ఠిత్యై॥[౯]

జి॒న్వేత్య॑వ ప్ర॒జా జి॒న్వ ప్రా॒ణం త్రి॒గ్ంశ॑చ్ఛ॥3.5.2॥

అ॒గ్నినా॑ దే॒వేన॑ పృ॒తనా॑ జ॒యామి॑ గా॒యత్రే॒ణ ఛ॑న్ద॒సా త్రి॒వృ॒తా స్తోమే॑న ర॒థన్త॑రే॒ణ సా॑మ్నా
వ॒షట్కా॑రే॒ణ వ॒జ్రే॒ణ పూ॒ర్వజాన్ భ్రా॑తు॒వ్యాన॑ధరా॒న్పాద॑యామ్య॒పైనాన్ బా॑ధే
ప్ర॒త్యేనా॑న్ముదే॒ఽస్మిన్ క్షయే॑ఽస్మి॒న్భూమి॑లోకే యో॒ఽస్మాన్దే॒వస్తి॒ యం చ॑ వ॒యం ద్వి॒ష్టో వి॒ష్ణోః
క్ర॒మేణా॑ఽత్యే॒నాన్ క్రా॒మామీ॑స్త్రే॒ణ దే॒వేన॑ పృ॒తనా॑ జ॒యామి॑ త్రి॒ష్టుభే॑న ఛ॑న్ద॒సా ప॒ఞ్చద॑శే॒న
స్తోమే॑న బృ॒హతా॑ సా॒మ్నా వ॒షట్కా॑రే॒ణ వ॒జ్రే॒ణ [౧౦] స॒హజా॑న్విశ్వే॒భిర్దే॒వేభిః॑ పృ॒తనా॑
జ॒యామి॑ జాగ॑తే॒న ఛ॑న్ద॒సా స॒ప్తద॑శే॒న స్తోమే॑న వామదే॒వ్యేన॑ సా॒మ్నా వ॒షట్కా॑రే॒ణ
వ॒జ్రేణా॑ఽపర॒జాని॑స్త్రే॒ణ స॒యుజో॑ వ॒యగ్ం సా॑స॒హ్యమ॑ పృ॒తన్య॑తః॥ ఘ్ను॑న్తో వృ॒త్రాణ్య॑ప్ర॒తి
య॑త్తే అ॒గ్ని తే॒జస్తే॒నాఽహం॑ తే॒జస్వీ భూ॑యాసం॒ యత్తే అ॒గ్ని వర్చ॑స్తే॒నాఽహం॑ వర్చ॑స్వీ
భూ॑యాసం॒ యత్తే అ॒గ్ని హ॑ర॒స్తేనా॑ఽహగ్ం హ॑ర॒స్వీ భూ॑యాసమ్॥[౧౧]

బృ॒హతా॑ సా॒మ్నా వ॒షట్కా॑రే॒ణ వ॒జ్రే॒ణ షట్ప॑త్వారిగ్ంశచ్ఛ॥3.5.3॥

యే దే॒వా య॒జ్ఞహ॑నో య॒జ్ఞము॑షః పృ॒థి॒వ్యామ॑ధ్యాస॒తే అ॒గ్నిర్మా తే॒భ్యో రక్ష॑తు గచ్ఛే॒మ
సు॒కృతో॑ వ॒యమ్॥ ఆ॒గన్మ॑ మి॒త్రావ॑రుణా వరే॒ణ్యా రాత్రీ॑ణాం భాగో యు॒వయో॑ర్యో అ॒స్తి
నాకం॑ గృ॒హ్ణానాః॑ సు॒కృత॑స్య లోకే తృ॒తీయే॑ పృ॒ష్ఠే అధి॑ రోచ॒సే ది॒వః॥ యే దే॒వా య॒జ్ఞహ॑నో
య॒జ్ఞము॑షోఽన్తరి॒క్షేఽధ్యా॑స॒తే వా॒యుర్మా తే॒భ్యో రక్ష॑తు గచ్ఛే॒మ సు॒కృతో॑ వ॒యమ్॥
యాస్తే॑ రాత్రీః స॒విత- [౧౨] ర్దే॒వయా॑నీర॒న్తరా ద్యా॑వాపృ॒థివీ॑ వి॒యన్తి॑ గృ॒హైశ్చ స॒ర్వైః
ప్ర॒జయా॑న్వగ్నే సు॒వో రు॑హ॒ణాస్త॑రతా ర॒జాగ్ంసి॑॥ యే దే॒వా య॒జ్ఞహ॑నో య॒జ్ఞము॑షో
ది॒వ్యధ్యా॑స॒తే సూ॒ర్యో మా తే॒భ్యో రక్ష॑తు గచ్ఛే॒మ సు॒కృతో॑ వ॒యమ్॥ యేసే॑న్త్రాయ

సమభరః పయాగ్స్యత్తమేన హవిషా జాతవేదః॥ తేనాగ్నీ త్వముత వర్ధయేమగ్ం
సజాతానాగ్ శ్రైష్ఠ్య ఆ ధేహ్యేనమ్॥ యజ్ఞహనో వై దేవా యజ్ఞముషః [౧౩] సన్తి త ఏషు
లోకేష్వాసత ఆదదానా విమథ్నానా యో దదాతి యో యజతే తస్య॥ యే దేవా యజ్ఞహనః
పుథివ్యామధ్యాసతే యే అన్తరిక్షే యే దివీత్యాహేమానేవ లోకాగ్ స్తీర్త్వా సగృహః సపశుః
సువర్గం లోకమేత్యప వై సోమేనేజానాద్దేవతాశ్చ యజ్ఞశ్చ క్రామన్త్యాగ్నీయం
పశ్చకపాలముదవసానీయం నిర్వపేదగ్నిః సర్వా దేవతాః [౧౪] పాజ్ఞో యజ్ఞో దేవతాశ్చైవ
యజ్ఞం చావ రున్ధే గాయత్రే వా అగ్నిర్గాయత్రఛన్దాస్తం ఛన్దసా వ్యర్థయతి
యతృశ్చకపాలం కరోత్యష్టాకపాలః కార్యోష్టాక్షరా గాయత్రీ గాయత్రోగ్నిర్గాయత్ర ఛన్దః
స్వేనైవైనం ఛన్దసా సమర్థయతి పజ్ఞ్యో యాజ్యానువాక్యే భవతః పాజ్ఞో యజ్ఞస్తేనైవ
యజ్ఞాన్నైతి॥[౧౫]

సవితర్దేవా యజ్ఞముషస్సర్వా దేవతాస్త్రచత్వారిగ్ంశచ్ఛ||3.5.4||

సూర్యో మా దేవో దేవేభ్యః పాతు వాయురన్తరిక్షాద్యజమానోగ్నిర్మా పాతు చక్షుషః॥ సక్ష
శూష సవితర్విశ్వచర్షణ ఏతేభిః సోమ నామభిర్విధేమ తే తేభిః సోమ నామభిర్విధేమ తే॥
అహం పరస్మాదహమవస్మాదహం జ్యోతిషా వి తమో వవార॥ యదన్తరిక్షం తదు మే
పితాభూదహగ్ం సూర్యముభయతో దదర్శాహం భూయాసముత్తమః సమానానా-
[౧౬] మా సముద్రాదాన్తరిక్షాత్ప్రజాపతిరుదధిం చ్యావయాతీన్త్రః పు స్నాతు మరుతో
వర్షయన్తాన్తం భయ పుథివీం భిన్ధీదం దివ్యం నభః॥ ఉద్నో దివ్యస్య నో దేహిశానో వి
సృజా దృతిమ్॥ పశవో వా ఏతే యదాదిత్య ఏష రుద్రో యదగ్నిరోషధీః
ప్రాస్యాగ్నావాదిత్యం జుహోతి రుద్రాదేవ పశూనన్తర్దధాత్యథో ఓషధీష్వేవ పశూన్ [౧౭] ప్రతి
ష్ఠాపయతి కవిర్యజ్ఞస్య వి తనోతి పన్థాం నాకస్య పృష్ఠే అధి రోచనే దివః॥ యేన హవ్యం
వహసి యాసి దూత ఇతః ప్రచేతా అముతః సనీయాన్॥ యాస్తే విశ్వాః సమిధః సన్త్యగ్నీ

యాః పృథి॑వ్యాం బ॒ర్హి॒షి సూ॒ర్యే యాః॑ తాస్తే॑ గ॒చ్ఛన్తా॒హుతిం॑ ఘృ॒తస్య॑ దే॒వాయ॑తే
య॒జమా॑నాయ శ॒ర్మ॥ ఆ॒శాసా॑నః సు॒వీ॒ర్యగ్ం॑ రా॒య సో॒షగ్ం॑ స్వ॒శ్వీయమ్॑ బృ॒హస్ప॑తినా
రా॒యాస్వ॒గాకృ॑తో మ॒హ్యం య॒జమా॑నాయ తి॒ష్ఠ॥[౧౮]

స॒మానా॑నామోషధీ॑ష్వేవ ప॒శూన్మ॑హ్యం య॒జమా॑నాయైకం॑చ॥3.5.5॥

సం త్వా॑ న॒హ్యమి॑ ప॒యసా॑ ఘృ॒తేన॑ సం త్వా॑ న॒హ్యమ్య॑ప ఓషధీ॑భిః॒ సం త్వా॑ న॒హ్యమి॑
ప్ర॒జయా॑హ॒మద్య॑ సా దీ॒క్షితా॑ స॒నవో॑ వా॒జమ॑స్మే॒॥ పై॒తు బ్ర॑హ్మ॒ణస్ప॑త్నీ వే॒దిం వర్ణే॑న
సీ॒దతు॒॑ అథా॑హ॒మను॑కామినీ స్వే లో॒కే వి॒శా ఇ॒హ॒ సుప్ర॑జస॒స్త్వా వ॒యగ్ం॑ సు॒పత్నీ॑రుప
సే॒దిమ॒॑ అగ్నే॑ స॒పత్న॑ద॒మ్భన॑మద॒బ్ధాసో॑ అదా॒భ్యమ్॒॑॥ ఇ॒మం వి॒ష్యామి॑ వ॒రుణ॑స్య పా॒శం [౧౯]
య॒మబ॑ద్ధీత స॒వితా॑ సు॒కేతః॑ ధా॒తుశ్చ॑ యోనౌ సు॒కృత॑స్య లో॒కే సో॒మం మే॑ స॒హ ప॑త్యా
క॒రోమి॒॑॥ ప్రి॒హ్యదే॒హ్యత॑స్య వామీ॒రన్వ॑గ్నిస్తే॒కగ్ం॑ న॒యత్వ॑ది॒తిర్మ॑ధ్యం దద॒తాగ్ం॑
రు॒ద్రావ॑సృష్టా॒సి యు॒వా నామ॑ మా మా హి॒గ్ంసీ॒ర్వసు॑భ్యో రు॒ద్రేభ్య॑ ఆది॒త్యేభ్యో॑ వి॒శ్వేభ్యో॑
వో దే॒వేభ్యః॑ ప॒న్నేజ॑నీర్గృహ్ణామి య॒జ్ఞాయ॑ వః ప॒న్నేజ॑నీః సాద॒యామి॑ వి॒శ్వస్య॑ తే వి॒శ్వావ॑తో
వృ॒ష్టియా॑వత- [౨౦] స్త॒వాగ్ం॑ వామీ॒రను॑ సందృ॒శి వి॒శ్వా రే॒తాగ్ం॑సి ధి॒షీయా॑గస్తే॒వాన్
య॒జ్ఞో ని దే॒వీర్దే॒వేభ్యో॑ య॒జ్ఞమ॑శిష॒న్నస్మి॑న్మన్వ॒తి య॒జమా॑న ఆ॒శిషః॑ స్వా॒హాకృ॑తాః
స॒ముద్రే॑ష్టా గ॒న్తర్వ॑మా తి॒ష్ఠతా॑ను॒ వాత॑స్య ప॒త్మన్ని॑డ ఈ॒డితాః॑॥[౨౧]

పా॒శం వృ॒ష్టియా॑వతస్త్రీ॒గ్ం శ॒చ్ఛ॥3.5.6॥

వ॒షట్కా॑రో వై గా॒యత్రి॒యై శి॒రోఽచ్ఛి॑నత్తస్యై ర॒సః ప॒రాఽప॑తథ్న పృథి॑వీం ప్రా॒విశ॑థ్న
ఖది॒రోఽభ॑వద్య॒స్య ఖా॒దిరః॑ సు॒వో భ॑వతి చ॒న్దసా॑మే॒వ ర॒సేనా॑వ ద్య॒తి స॒రసా॑
అ॒స్యాఽహ॑తయో భ॒వన్తి తృ॑తీ॒యస్యా॑మితో ది॒వి సో॒మ ఆ॒సీత్తం॑ గా॒యత్ర్యా॑హ॒రత్త॑స్య
ప॒ర్ణమ॑చ్ఛిద్యత తత్ప॒రోఽభ॑వత్తత్ప॒ర్ణస్య॑ ప॒ర్ణత్వం॑ య॒స్య ప॒ర్ణమ॑యీ జు॒హూ- [౨౨] ర్భ॑వతి

సౌ॒మ్యః అ॒స్యాఽఽహు॑తయో భ॒వన్తి॑ జు॒షన్తీ॑శ్శ దే॒వా ఆ॒హుతీ॑ర్దే॒వా వై బ్ర॒హ్మ॑న్నవదన్త
తత్ప॒ర్ణ ఉ॒పాఽశృ॑ణోధ్నుశ్ర॒వా వై నా॒మ య॒స్య ప॒ర్ణమ॑యీ జుహూ॒ర్భవ॑తి న పాపగ్గ్
శ్లో॒కగ్గ్ శృ॑ణోతి బ్ర॒హ్మ వై ప॒ర్ణో వి॒ణ్మరు॒తోఽన్తం॑ వి॒ణ్మరు॒తోఽశ్శతో॑ య॒స్య ప॒ర్ణమ॑యీ
జుహూ॒ర్భవ॑త్యాశ్శత్యపభృద్బ్రహ్మణై॒వాన్న॑మవ రు॒స్థేఽథో బ్ర॒హ్మై- [౨౩] వ వి॒శ్వధ్యూ॑హతి
రా॒ష్ట్రం వై ప॒ర్ణో వి॒డశ్శతో॑ యత్ప॒ర్ణమ॑యీ జుహూ॒ర్భవ॑త్యాశ్శత్యపభృద్ద్రాష్ట్రమే॒వ
వి॒శ్వధ్యూ॑హతి ప్ర॒జాప॑తిర్వా అ॒జుహో॑ధ్నా య॒త్రాఽఽహు॑తిః ప్రత్యతిష్ఠతతో విక॒జ్కృ॑త
ఉద॑తిష్ఠతః ప్ర॒జా అ॒సృజ॑త య॒స్య వైక॒జ్కృతీ॑ ధ్రు॒వా భ॒వతి
ప్రత్యే॒వాఽస్యాఽఽహు॑తయస్తిష్ఠన్త్యథో పై॒వ జా॒యత ఏ॒తద్వై స్రు॒చాగ్గ్ రూ॒పం
య॒స్యైవగ్గ్ రూ॒పాః స్రు॒చో భ॒వన్తి స॒ర్వాణ్యే॒వైవగ్గ్ రూ॒పాణి॑ పశూ॒నాము॑ప తిష్ఠన్తే
నాఽస్యాఽఽహు॑తపమాతృజ్జాయతే॥[౨౪]

జుహూ॒రథో బ్ర॒హ్మ స్రు॒చాగ్గ్ సప్త॑దశ చ॥3.5.7॥

ఉప॒యామ॑గృహీతోఽసి ప్ర॒జాప॑తయే త్వా జ్యోతిష్మతే జ్యోతిష్మన్తం గృహ్ణా॒మి దక్షా॑య
దక్ష॒వృధే॑ రా॒తం దే॒వేభ్యోఽగ్ని॒జిహ్వే॑భ్యస్త॒వర్తాయు॑భ్య ఇన్త్రజ్యేష్ఠేభ్యో వరు॒ణరా॑జభ్యో
వా॒తాపి॑భ్యః ప॒ర్జన్యా॑త్మభ్యో ది॒వే త్వాఽన్త॑రిక్షాయ త్వా పృథి॒వ్యై త్వాఽపే॑న్త ద్విషతో మనోఽప
జి॒జ్యాస॑తో జ॒హ్యప॑ యో నోఽరాతీ॒యతి॑ తం జహి ప్రా॒ణాయ॑ త్వాపా॒నాయ॑ త్వా వ్యా॒నాయ॑
త్వా స॒తే త్వాస॑తే త్వాఽద్యృ॒స్తాష్టది॑భ్యో విశ్వేభ్యస్తా॒స్వ భూ॑తేభ్యో యతః ప్ర॒జా అ॒క్ష్ధ్రా
అ॒జాయ॑న్త తస్మై త్వా ప్ర॒జాప॑తయే విభూదా॒వన్నే॑ జ్యోతిష్మతే జ్యోతిష్మన్తం జుహో॒మి॥[౨౫]

ఓషధీ॒భ్యశ్శత॑ర్దశ చ॥3.5.8॥

యాం వా అ॒ధ్వర్యు॑శ్చ య॒జమా॑నశ్చ దే॒వతా॑మన్తరితస్తస్యా ఆ వృ॒శ్యేతే॑ ప్రా॒జాప॑త్యం
దధి॒గ్రహం॑ గృహ్ణా॒యాత్ప్ర॒జాప॑తిః సర్వా దే॒వతా॑ దే॒వతా॑భ్య ఏ॒వ ని హ్ను॑వాతే జ్యేష్ఠో వా ఏ॒ష

గ్రహా॑ణాం య॒స్యై॒ష గృ॒హ్యతే॑ జ్యేష్ఠ్యమే॒వ గచ్ఛ॑తి సర్వా॒సాం వా ఏ॒తద్దే॒వతా॑నాగ్ం రూ॒పం
 యదే॒ష గ్రహో॑ య॒స్యై॒ష గృ॒హ్యతే॑ సర్వా॒ణ్యే॒వైనగ్ం॑ రూ॒పాణి॑ పశూ॒నాము॑ప తిష్ఠ॒న్త
 ఉపయా॑మగృహీతో- [౨౬] ౬సి ప్ర॒జాపతయే॑ త్వా జ్యోతి॑ష్మతే జ్యోతి॑ష్మన్తం గృహ్ణామీ॒త్యాహ
 జ్యోతి॑రే॒వైనగ్ం॑ సమా॒నానాం॑ కరోత్యగ్ని॒జిహ్వే॑భ్యస్త॒వర్తాయు॑భ్య ఇత్యా॒హైతావతీ॑ర్వై
 దే॒వతా॑స్తాభ్య ఏ॒వైనగ్ం॑ సర్వా॒భ్యో గృహ్ణా॑త్యపే॒న్త ద్విష॑తో మన ఇత్యా॒హ భ్రాతృ॑వ్యాపనుత్త్య
 ప్రా॒ణాయ॑ త్వా౬పా॒నాయ॑ త్వేత్యా॒హ ప్రా॒ణానే॒వ యజ॑మానే దధాతి తస్మై॑ త్వా
 ప్ర॒జాపతయే॑ విభూదావ్స్మై జ్యోతి॑ష్మతే జ్యోతి॑ష్మన్తం జుహోమీ- [౨౭] త్యా॒హ ప్ర॒జాపతిః॑ సర్వా
 దే॒వతాః॑ సర్వా॒భ్య ఏ॒వైనం॑ దే॒వతా॑భ్యో జుహోత్యాజ్యగ్ర॒హం గృహ్ణా॑యాత్తేజస్కామ॒స్య తేజో॑ వా
 ఆజ్యం॑ తేజస్వీ॒వ భవ॑తి సోమగ్ర॒హం గృహ్ణా॑యాద్బ్రహ్మవర్చ॒సకామ॑స్య బ్రహ్మవర్చ॒సం వై
 సోమో॑ బ్రహ్మవర్చస్వీ॒వ భవ॑తి దధిగ్ర॒హం గృహ్ణా॑యాత్ప్రశుకామ॒స్యోర్వై దధ్యార్కృ॒శవ
 ఊర్వై॑వాస్మా ఊర్జం॑ పశూ॒నవ రున్ధే॑||[౨౮]

ఉపయామగృహీతో జుహోమి త్రిచత్వారిగ్ంశచ్చ||3.5.9||

త్వే క్ర॒తుమ॑పి వృ॒జ్ఞాన్తి॑ విశ్వే ద్వి॒ర్యదే॒తే త్రి॒ర్భవ॑న్త్యామాః॑ స్వాదోః స్వాదీ॒యః స్వాదు॑నా
 సృ॒జా సమ॑త ఊ॒ష మధు॑ మధు॒నా౬భి యోధి॑|| ఉపయామగృహీతో౬సి ప్ర॒జాపతయే॑
 త్వా జుష్ఠం॑ గృహ్ణామ్యే॒ష తే యోనిః॑ ప్ర॒జాపతయే॑ త్వా ప్రా॒ణగ్రహాన్ గృహ్ణా॑త్యేతావద్వా
 అస్తి॒యావదే॒తే గ్రహాః॑ స్తోమాశ్చ॒న్దాగ్ంసి॑ పృష్ఠాని దిశో యావదే॒వా౬స్తి త- [౨౯] దవ రున్ధే
 జ్యేష్ఠా॑ వా ఏ॒తాన్ బ్రా॒హ్మణాః॑ పురా విద్వామక్ర॒న్తస్మాత్తే॒షాగ్ం సర్వా॑ దిశో౬భిజితా అభూ॒వన్
 య॒స్యై॒తే గృ॒హ్యన్తే॑ జ్యేష్ఠ్యమే॒వ గచ్ఛ॑త్యభి దిశో జయ॒తి ప॒శ్చ గృ॒హ్యన్తే॑ ప॒శ్చ దిశః॑
 సర్వా॒స్వేవ దిక్ష్యు॑ధ్నువన్తి నవనవ గృహ్యన్తే నవ వై పురు॒షే ప్రా॒ణాః ప్రా॒ణానే॒వ
 యజ॑మానేషు దధతి ప్రా॒యణీ॑యే చోదయ॒నీయే చ గృ॒హ్యన్తే॑ ప్రా॒ణా వై ప్రా॒ణగ్రహాః॑ [౩౦]
 ప్రా॒ణైరే॒వ ప్ర॒యన్తి॑ ప్రా॒ణైరుద్యన్తి॑ దశమే౬హన్ గృహ్యన్తే ప్రా॒ణా వై ప్రా॒ణగ్రహాః॑ ప్రా॒ణేభ్యః॑

ఖ॒లు వా ఏ॒తత్ప్ర॒జా య॒న్తి య॒ద్వామదే॒వ్యం యోసే॒శ్శ్యవతే॑ ద॒శమే॑ హ॒న్వామదే॒వ్యం
 యోసే॒శ్శ్యవతే॑ య॒ద్దశ॒మేహన్ గృ॒హ్యన్తే ప్రా॒ణేభ్య॑ ఏ॒వ తత్ప్ర॒జా న య॒న్తి॥[30]
 తత్రా॑ణ గ్ర॒హస్సప్త॑త్రి॒గ్శచ॑॥3.5.10॥

ప్ర దే॒వం దే॒వ్యా ధి॒యా భ॒రతా॑ జాత॒వేద॑సమ్॒ హ॒వ్యా నో వక్ష॑దానుషక్॒॥ అ॒య॒ము ప్య ప్ర
 దే॒వయు॑ర్హోతా॒ య॒జ్ఞాయ॑ నీ॒యతే॒॑ రథో॑ న యోర॒భీవు॑తో ఘృ॒ణీవాఞ్చే॑తతి త్మనా॒॥
 అ॒య॒మగ్ని॑రురు॒ప్యత్య॑మృతాది॒వ జన్మ॑నః॒ సహ॑సశ్చి॒ధ్సహీ॑యాన్దే॒వో జీ॒వాత॑వే కృ॒తః॥
 ఇ॒డా॒యాస్తా॒ పదే॑ వ॒యం నా॒భా పృ॒థి॒వ్యా అ॒ధి॒ జాత॑వేదో ని ధీ॒మహ్య॑గ్నే హ॒వ్యాయ॑
 వో॒ధవే॑ [31] అగ్నే॒ విశ్వే॑భిః స్వ॒నీక దే॒వైరూ॒ర్ణావ॑న్తం ప్ర॒థమః॑ సీ॒ద యో॒నిమ్ కు॒లాయ॑నం
 ఘృ॒తవ॑న్తగ్ం స॒విత్రే॑ య॒జ్ఞం న॒య య॑జమా॒నాయ॑ సా॒ధు॥ సీ॒ద హో॑తః స్వ ఉ లో॒కే
 చి॒కి॒త్వాన్ధా॒నద॑యా య॒జ్ఞగ్ం సు॑కృ॒తస్య॑ యోనౌ॒ దే॒వావీ॒ర్ధే॒వాన్ హ॒విషా॑ య॒జాస్య॑గ్నే
 బృ॒హద్య॑జమా॒సే వ॒యో ధాః॒॑ ని హో॑తా హో॒తృష॑దసే॒ విదా॑నస్తే॒ష్విషో॑ దీ॒ది॒వాగ్ం
 అ॒సద॑ధ్సదక్షః॒ అద॑బ్ధవ్రతప్రమతి॒ర్వసి॑ష్ఠః సహ॒స్రం భ॒రః శు॑చిజిహ్వో అగ్నిః॒ త్వం
 దూ॒తస్త్వ- [33] ము నః ప॒రస్పా॑స్త్వం వ॒స్య ఆ వృ॑షభ ప్ర॒ణేతా॒॑ అగ్నే తో॑కస్య నస్తసే
 తనూ॒నామ॑ప్ర॒యుచ్చ॑న్దీద్యద్బోధి గో॒పాః॒॑ అభి॑ త్వా దే॒వ స॒విత॑రీశానం వా॒ర్యాణా॑మ్
 సదా॒వన్భా॑గమీ॒మహే॒॑ మహీ॑ ద్యౌః పృ॒థివీ॑ చ న ఇ॒మం య॒జ్ఞం మి॒మిక్ష॑తామ్ పి॒పుతా॑మ్
 నో భ॒రీమ॑భిః॒ త్వామ॑గ్నే పు॒ష్కరా॑దధ్యధర్వా నిర॒మన్థ॑త॒ మూర్ధ్నో॑ విశ్వస్య వా॒ఘతః॒॑
 తము [34] త్వా దధ్య॒జ్ఞృషిః పు॒త్ర ఈ॒ధే అ॒ధర్వ॑ణః॒ వృ॒త్రహ॑ణం పు॒రన్ద॑రమ్॒ తము త్వా
 పా॒థ్యో వృ॒షా స॒మీధే॑ ద॒స్యహ॑న్తమమ్॒ ధన॑శ్చ॒యగ్ం ర॑ణేరణే॒ ఉత॑ బ్రు॒వన్తు॑ జన్త॒వ
 ఉ॒దగ్ని॑ర్వృ॒త్రహా॑జని॒ ధన॑శ్చ॒యో ర॑ణేరణే॒ ఆ య॑గ్ం హ॒స్తి న ఖా॑ది॒నగ్ం శి॑శుం జాతం
 న బి॒భ్రతి॑ వి॒శామ॑గ్నిగ్ స్వ॒ధ్వర॑మ్॒ ప్ర దే॒వం దే॒వవీ॑తయే భ॒రతా॑ వసు॒విత్త॑మమ్॒ ఆ స్వే
 యోనౌ ని షీ॒దతు॒॑ ఆ [35] జాతం॑ జాత॒వేద॑సి ప్రి॒యగ్ం శి॑శీ॒తాతి॑థిమ్॒ స్యోన ఆ

గృహపతిమ్॥ అగ్నినాఽగ్నిః సమిధ్యతే కవిర్గృహపతిర్యువా॥ హవ్యవాడ్జుహ్వస్యః॥ త్వగ్గ్
హ్యగ్నే అగ్నినా విప్రో విప్రేణ సన్ధంతా॥ సఖా సఖ్యా సమిధ్యసే॥ తం మర్జయంత సుక్రతుం
పురోయావానమాజిషు॥ స్వేషు క్షయేషు వాజినమ్॥ యజ్ఞేన యజ్ఞమయజంత దేవాస్తాని
ధర్మాణి ప్రథమాన్యాసన్॥ తే హ నాకం మహిమానః సచన్తే యత్ర పూర్వే సాధ్యాః సన్తి
దేవాః॥[3౬]

వోధవే దూతస్త్వం తముసీదత్వా యత్ర చత్వారి చ॥3.5.11॥

పూర్ణ ఋషయోఽగ్నినా యే దేవాస్సర్వో మా సం త్వా నహ్యేమి వషట్కారస్స ఖదిర ఉపయామగృహీతోఽసి యాం వై త్వే
క్రతుం ప్ర దేవమేకాదశ॥11॥

పూర్ణా సహజాంతవాఽగ్నే ప్రాణైరేవ షట్ప్రగ్శతే॥3౬॥

పూర్ణా సన్తి దేవాః॥

॥హరిః ఓమ్॥

॥శ్రీ కృష్ణార్పణమస్తు॥

॥ఇతి తృతీయకాణ్డే పంచమః ప్రశ్నః॥

॥తృతీయకాణ్డః సమాప్తః॥